

سرشناسه	:	کازرانی، عبدالصمد، ۱۳۳۵
عنوان و نام پدیدآورنده	:	روش آسان فیلم نامه نویسی / عبدالصمد کازرانی،
مشخصات نشر	:	مشهد: مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب.
مشخصات ظاهری	:	۲۵۲ ص
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۴۷۶-۱۴۸-۲
وضعیت فهرست نویسی	:	فیفا
موضوع	:	فیلم نامه نویسی
موضوع	:	Motion picture authorship
رده‌بندی کنگره	:	PN۱۹۹۶/ک۲۳،۹ ۱۳۹۷
رده‌بندی دیویی	:	۸۰۸/۲۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۲۴۷۰۶۹

عبدالصمد کازرانی

روش آسان فیلم نامه نویسی

نشر ضریح آفتاب

۲۵۲ صفحه

شمارگان ۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول ۱۳۹۷

قطع وزیری

قیمت ۱۵۰۰۰ تومان

صفحه آرا عبدالصمد کازرانی

طرح جلد حامد منصوریان

لیتوگرافی و چاپ دقت

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۴۷۶-۱۴۸-۲

ISBN: 978-600-476-148-2

کانال تلگرام: telegram.me/zarihe_aftab

ZARIHAFTAB.IR

info@zarihaftab.ir

ZARIHAFTAB PUBLISHER

www.zarihaftab.ir

zarihaftab@gmail.com

+98-915-706-4117

مرکز پخش: مشهد، خیابان امام خمینی،
جنب اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی (۰۵۱) ۳۲۲۱۰۰۴۵

بازرگانی	سفارشات	دفتر نشر
۰۵۱-۳۲۲۸۱۴۱۰	۰۵۱-۳۲۲۸۳۴۲۲	۰۵۱-۳۲۲۸۰۱۶۷

کلیه حقوق معنوی این اثر برای انتشارات ضریح آفتاب محفوظ است.

@Zarihe_Aftab

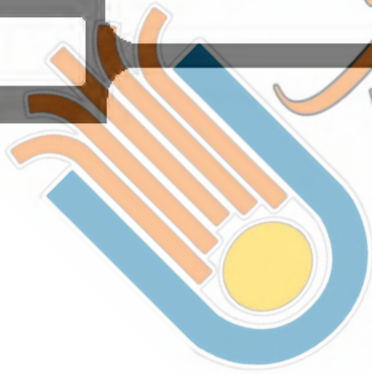
انتشارات ضریح آفتاب

روش آسان

فیلم نامه نویسی

عبدالصمد کازرانی

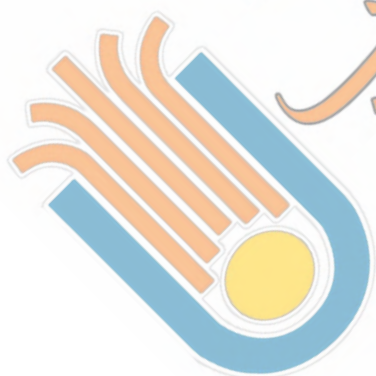
فہرنگہ نون واٹس ایپ
بہار ۲۰۲۱

تقدیم به:

فرهنگ هنر و اندیشه
پایه کتاب

سپاسگزاری:

از کلیه استادانی که در نوشتن این کتاب از آثارشان کمک گرفته‌ام سپاسگزارم.

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
بخش اول: «ایده»	
فصل اول: تعریف فیلم نامه و اقتباس از داستان	
۸.....	تعریف فیلم نامه
۸.....	نویسنده چه چیزهایی را باید در فیلم نامه بنویسد.....
۸.....	نویسنده چه چیزهایی را در فیلم نامه نمی نویسد.....
۹.....	اقتباس از داستان برای نوشتن فیلم نامه.....
فصل دوم: ایده یا فکر اولیه	
۱۱.....	ایده یا فکر اولیه.....

- ۱۱..... صورت‌های فکر اولیه یا ایده.
- ۱۲..... کدام ایده یا فکر اولیه را می‌توان به فیلم نامه تبدیل کرد.
- ۱۲..... تکنیک نوشتن یک ایده.
- ۱۲..... قسمت‌های مختلف ذهن.
- ۱۵..... روش‌های شکار ایده.

بخش دوم: موضوع

- ۱۹..... موضوع.

بخش سوم: داستان سه خطی

- ۲۲..... داستان سه خطی.

بخش چهارم: ساختن طرح مختصر و کامل

فصل اول: ساختن طرح اصلی و فرعی مختصر و کامل بر الگوی فیلم نامه

- ۲۶..... تعریف ساختار.
- ۲۶..... الگو یا طرح چیست؟

فصل دوم: ساختار سه پرده‌ای

- ۲۸..... استفاده از ساختار سه پرده‌ای.
- ۲۹..... نمودار هندسی طرح یا الگوی فیلم نامه.
- ۲۹..... تعریف بطن، در داستان فیلم نامه.
- ۳۰..... تعریف موقعیت، در داستان فیلم نامه.
- ۳۱..... چگونه از پرده اول به پرده دوم و از پرده دوم به پرده سوم برویم.
- ۳۳..... عمل کرد نقطه عطف اول.
- ۳۴..... عمل کرد نقطه عطف دوم.

فصل سوم: ساختار بندی داستان سه خطی، بر روی طرح اصلی مختصر

- ۳۶..... ساختار بندی داستان سه خطی، بر روی طرح اصلی مختصر.

- ۳۶..... برای نوشتن داستان، چرا باید آن را از پایان شروع کنیم
- ۳۷..... اگر داستان را بدون در نظر گرفتن پایان شروع کند چه اتفاقی می افتد؟
- ۳۷..... شروع داستان
- ۳۹..... نمودار هندسی مختصر یا الگوی مختصر فیلم نامه
- ۴۰..... داستان سه خطی و تبدیل آن به الگوی مختصر فیلم نامه

بخش پنجم: تقسیم بندی ماجراهای هر پرده

فصل اول: تقسیم بندی ماجراهای پرده اول

- ۴۳..... تقسیم بندی ماجراهای پرده اول
- ۴۴..... نمودار هندسی طرح یا الگوی فیلم نامه
- ۴۵..... تقسیم بندی عناوین فیلم نامه

فصل دوم: تقسیم بندی ماجراهای پرده دوم

- ۴۷..... تقسیم بندی ماجراهای پرده دوم
- ۴۷..... عوامل به وجود آورنده داستان فیلم نامه
- ۴۹..... ساختار بندی پرده دوم
- ۴۹..... نمودار هندسی یا طرح الگوی فیلم نامه
- ۵۳..... داستان سه خطی و تطبیق آن با الگوی فیلم نامه

فصل سوم: تقسیم بندی ماجراهای پرده سوم

- ۵۵..... تقسیم بندی ماجراهای پرده سوم
- ۵۶..... نمودار هندسی طرح یا الگوی فیلم نامه در پرده سوم

فصل چهارم: مطابقت الگوی داستان نویسی سنتی با الگوی فیلم نامه نویسی

- ۵۸..... مطابقت الگوی داستان نویسی سنتی با روش فیلم نامه نویسی
- ۵۹..... جدول مطابقت الگوی داستان نویسی سنتی و فیلم نامه نویسی
- ۶۱..... نکته‌هایی در روش داستان نویسی سنتی

- ۶۱..... ظهور قهرمان در دنیای عادی یا فضا سازی یا براعت استهلال
- ۶۲..... آغاز عمل صعودی داستان
- ۶۹..... آغاز عمل نزولی داستان
- ۷۱..... نمودار هندسی تشبیه طرح پیکره داستان سنتی به کوه
- ۷۲..... اجزای تشکیل دهنده پیکره داستان
- ۷۲..... طرح داستان فیلم نامه
- ۷۳..... شکل های مختلف طرح فرعی داستان، در ارتباط با طرح اصلی
- ۷۴..... طرح های لازم برای نوشتن داستان فیلم نامه
- ۷۶..... نمودار هندسی طرح های داستان فیلم نامه

بخش ششم: الگوی نردبانی برای نوشتن طرح اصلی و طرح های فرعی

فصل اول: تلفیق الگوی نردبانی فیلم نامه نویسی و روش داستان نویسی سنتی

- ۸۲..... تلفیق طرح الگوی نردبانی فیلم نامه و داستان نویسی سنتی
- ۸۵..... نوشتن پرده اول با تلفیق الگوی نردبانی فیلم نامه و داستان نویسی سنتی
- ۸۸..... نیمه اول پرده دوم با تلفیق الگوی نردبانی فیلم نامه و داستان نویسی سنتی
- ۹۱..... نیمه دوم پرده دوم با تلفیق الگوی نردبانی فیلم نامه و داستان نویسی سنتی
- ۹۳..... نوشتن پرده سوم با تلفیق الگوی نردبانی فیلم نامه و داستان نویسی سنتی

بخش هفتم: خلاصه چهار صفحه ای

فصل اول: خلاصه چهار صفحه ای از الگوی کامل طرح اصلی

- ۱۰۰..... خلاصه چهار صفحه ای از الگوی طرح اصلی بدون گفتگوی شخصیت ها
- ۱۰۱..... روشی ساده برای نوشتن خلاصه چهار صفحه ای
- ۱۰۲..... خلاصه چهار صفحه از الگوی طرح فرعی اول بدون گفتگوی شخصیت ها
- ۱۰۲..... چرا خلاصه داستان فقط چهار صفحه باشد؟
- ۱۰۲..... خلاصه چهار صفحه ای را به تفکیک هر پرده چگونه بنویسیم

فصل دوم: نمونه خلاصه چهار صفحه‌ای

- ۱۰۵..... صحنه افتتاحیه یا فضا سازی
- ۱۰۵..... معرفی شخصیت اصلی
- ۱۰۶..... داستان درباره چیست؟
- ۱۰۶..... نیاز فرعی یا نیاز اول شخصیت اصلی
- ۱۰۷..... ملاقات با مرشد
- ۱۰۷..... دعوت شدن شخصیت اصلی به ماجرا
- ۱۰۷..... رد دعوت شخصیت اصلی از ورود به ماجرا
- ۱۰۷..... نقطه عطف اول
- ۱۰۸..... ورود شخصیت اصلی به ماجرا
- ۱۰۸..... سکانس مهم اول یا مفصل اول در نیمه اول پرده دوم
- ۱۰۹..... نقطه میانی نیمه اول پرده دوم
- ۱۰۹..... سکانس مهم دوم یا مفصل دوم در نیمه دوم پرده دوم
- ۱۱۰..... تعکس
- ۱۱۰..... نقطه عطف دوم در آخر پرده دوم
- ۱۱۱..... عبور شخصیت اصلی از ماجراها و آزمایشات سخت
- ۱۱۲..... اوج داستان یا گره گشایی
- ۱۱۲..... فرود داستان اصلی

بخش هشتم: خلق شخصیت‌ها

فصل اول: شخصیت‌های مختلف داستان

- ۱۱۶..... تیپ
- ۱۱۷..... شخصیت اصلی
- ۱۱۸..... شخصیت فرعی

- شخصیت فنی ۱۲۰
- سیاهی لشکر ۱۲۱

فصل دوم: کاربرد زندگی نامه در خلق شخصیت‌ها

- کاربرد زندگی نامه در خلق شخصیت‌ها یا کاربرد شخصیت پردازی ۱۲۴
- عوامل خوب، در ساختن شخصیت ۱۲۶
- ابزار خلق شخصیت ۱۲۸
- موارد انتخاب خلق شخصیت برای استفاده نویسنده ۱۳۰
- روش نوشتن خلق شخصیت ۱۳۱
- معرفی شخصیت را چه اندازه بنویسیم تا دیدگاه او مشخص شود؟ ۱۳۳

بخش نهم: ساختار بندی پرده‌های اول، دوم و سوم

فصل اول: ساختار بندی روی کارت

- روش نوشتن تیتراژ سکانس و صحنه‌ها ۱۳۶
- فایده استفاده از کارت یا روش پلکانی در الگوی نردبانی ۱۳۶
- نمونه ساختار بندی پرده اول روی ۱۴ کارت ۱۳۷
- ساختار بندی بر روی الگوی نردبانی ۱۴۰

فصل دوم: راهنمای فیلم نامه نویسی

- راهنمای فیلم نامه نویسی الگوی نردبانی به ترتیب مراحل از شماره ۱-۱۹ ۱۴۱

بخش دهم: نوشتن فیلم نامه

فصل اول: نوشتن فیلم نامه

- نوشتن فیلم نامه ۱۵۰
- طی نوشتن فیلم نامه یا داستان یا نمایش نامه باید به چند نکته توجه کرد. ۱۵۰
- فصل دوم: نکته‌های کلیدی کاربردی برای استفاده در نوشتن داستان فیلم نامه
- پیدا شدن داستان فیلم نامه با روش سؤال، هنگام دیدن یک تصویر ۱۵۷

- ۱۵۷..... شکل ظاهری داستان.
- ۱۵۸..... چگونگی نوشتن داستان‌های اصلی و فرعی و چند داستان کوچک.
- ۱۵۹..... محرک داستان.
- ۱۵۹..... روش معرفی شخصیت.
- ۱۶۰..... چند نوع اطلاع، نویسنده درباره داستان می‌دهد؟ چگونه باید ارایه کرد؟
- ۱۶۱..... شیوه کار با داستان‌های کوچک.
- ۱۶۱..... جایگاه دوربین [یا نویسنده] در نمایش عمل کرد شخصیت‌ها.
- ۱۶۲..... برای تصویر برداری از شخصیت‌ها جای دوربین را چگونه تعیین کنیم؟
- ۱۶۲..... روش نشان دادن حادثه.
- ۱۶۴..... چگونگی حوادث پرده دوم.
- ۱۶۴..... پی بردن به شناخت صفات شخصیت.
- ۱۶۵..... ادبیات نمایشی در غرب.
- ۱۶۵..... چرا بعضی از تماشاگران در سالن سینما خواب می‌افتند.
- ۱۶۶..... محو شدن شخصیت اصلی از صحنه.
- ۱۶۶..... نویسنده چگونه می‌تواند صحنه را ملتهب کند؟
- ۱۶۹..... روش نوشتن، در نقل داستان فیلم نامه.
- ۱۶۹..... ارایه اطلاعات نویسنده داستان یا فیلم نامه یا نمایش نامه از شخصیت‌ها.
- ۱۷۱..... عوامل به وجود آمدن ضرباهنگ فیلم.
- فصل سوم: شیوه «واکنش» شخصیت‌ها در «قرآن مجید»
- ۱۷۳..... «کنش» و «واکنش» شخصیت چیست؟
- ۱۷۴..... شیوه واکنش شخصیت‌ها در قرآن مجید.
- ۱۷۴..... شیوه واکنش تدریجی فرد در برابر گروه.
- ۱۷۵..... شیوه «واکنش» تدریجی فرزند خیر خواه در برابر پدر خلافکار.
- ۱۷۷..... واکنش ناگهانی فرد ورودررو با مردمی که در وظیفه خود کوتاهی کرده‌اند.

۱۸۰	بازگشت به گذشته، به منظور اثبات بی‌گناهی، با الهام گرفتن از «قرآن»
۱۸۳	روش فهم و درک منظور، نتیجه و پیام محوری هر سوره
۱۸۵	بررسی سوره «والعادیات»
۱۸۶	بررسی سوره شریف «تین»

بخش یازدهم: شکل ظاهری فیلم نامه

فصل اول: شکل ظاهری یک صفحه از فیلم نامه

۱۹۰	شکل ظاهری یک صفحه از فیلم نامه
۱۹۱	صحنه
۱۹۲	اجزای تشکیل دهنده صحنه در شکل ظاهری فیلم نامه
۱۹۲	عنوان صحنه
۱۹۲	روش نوشتن عنوان صحنه
۱۹۴	توضیح صحنه
۱۹۶	اجزای تشکیل دهنده شخصیت در شکل ظاهری فیلم نامه
۱۹۶	نام شخصیت
۱۹۶	گفتگوی شخصیت
۱۹۷	نمونه تصویری توضیح مراحل، از شکل ظاهری یک صفحه از فیلم نامه
۲۰۴	مشخصات ظاهری یک فیلم نامه کامل

فصل دوم: دستور زبان فیلم نامه

۲۱۴	دستور زبان فیلم نامه
۲۱۴	نما
۲۱۴	شات
۲۱۴	پلان
۲۱۵	صحنه

- ۲۱۵..... مفهوم سه نقطه بعد از توضیح هر نما و بعد از گفتگوی هر شخصیت
- ۲۱۶..... پیوند دادن دو صحنه به یک دیگر
- ۲۱۷..... راه‌های مؤثر اتصال انتهای صحنه به ابتدای صحنه دیگر
- ۲۱۹..... سکانس
- ۲۲۰..... سهیم شدن بیننده با افکار شخصیت
- ۲۲۱..... دستور زبان فیلم نامه با تصویر و رسم نمودار هندسی

فصل سوم: پایان بندی داستان فیلم نامه

- ۲۲۵..... پایان بندی داستان فیلم نامه
- ۲۲۵..... پایان دایره‌ای
- ۲۲۵..... پایان خطی
- ۲۲۶..... چه نوع پایانی برای ارایه داستان، مؤثر است

فصل چهارم: باز نویسی فیلم نامه

- ۲۲۹..... باز نویسی فیلم نامه
- ۲۲۹..... خواندن فیلم نامه
- ۲۳۰..... سؤال از خود، برای جستجوی نواقص و پیدا کردن راه حل برای آن‌ها
- ۲۳۱..... باز نویسی
- ۲۳۱..... ویرایش

فصل پنجم: کاربرد آرایه ادبی نماد در فیلم نامه سینمایی

- ۲۳۳..... کاربرد آرایه ادبی نماد در فیلم نامه سینمایی

فصل ششم: مراحل نوشتن فیلم نامه به ترتیب

- ۲۳۶..... مراحل نوشتن فیلم نامه به ترتیب
- ۲۴۰..... فهرست منابع

چکیده:

برای نوشتن فیلم نامه ایده یا فکر اولیه را در نظر می‌گیریم، آن را به موضوع تبدیل می‌کنیم. موضوع، عبارت از یک شخصیت و یک ماجراست سپس موضوع را گسترش می‌دهیم و از آن، داستان سه خطی می‌سازیم به طوری که شروع و میان و پایان داشته باشد و بعد داستان سه خطی را بر روی الگوی فیلم نامه ساختار می‌بخشیم. از الگوی فیلم نامه خلاصه‌ای در چهار صفحه می‌نویسیم و بر اساس خلاصه چهار صفحه‌ای تیتراژ سکانس یا صحنه‌ها را بر روی پله‌های الگوی نردبانی فیلم نامه یا بر روی کارت‌های هشت در سیزده می‌نویسیم و بعد از آن از روی الگوی نردبانی یا کارت‌ها، در مرحله بعد یعنی خلق شخصیت، زندگی نامه آن‌ها را می‌نویسیم و بعد به نوشتن فیلم نامه می‌پردازیم و آن را در سه پرده می‌نویسیم سی صفحه را به پرده اول و شصت صفحه را به پرده دوم و سی صفحه را به پرده سوم اختصاص می‌دهیم.

کلید واژه: ایده، موضوع، داستان سه خطی، الگوی فیلم نامه، خلاصه چهار صفحه‌ای، تیتراژ سکانس و صحنه‌ها، خلق شخصیت و نوشتن فیلم نامه.

مقدمه:

نخستین اصلی که توجه نویسنده فیلم نامه را باید به خود جلب کند، شخصیت‌های داستان و حوادث آن باشد. حوادث، هنگامی توجه نویسنده را جلب می‌کنند که به صورت یک داستان واقعی در آیند و آن، هنگامی ممکن می‌شود که آن‌ها با پدیده‌های بسیار مورد علاقه نویسنده سروکار داشته باشند. به عبارتی روی دادها باید چنان باشند که، دست کم در فضایی که نویسنده آفریده، برای اشخاص واقعی اتفاق بیفتد. نیازی نیست که داستان نسبت به حقیقت زندگی، دارای سند و مدرک باشد بلکه منظور آن است که درون‌مایه داستان با آرمان‌ها و طرز فکرها، خواست‌ها و عوطف انسان‌ها منطبق باشد.

دومین اصل فیلم نامه نویسی، تفسیرکردن آن است، شرح احوال اشخاص و شرح حوادث، از نظر نظم و ترتیب تاریخ وقوعشان، وقتی می‌تواند به خلق داستان به معنی واقعی آن بینجامد که نویسنده نوشته‌اش را تفسیر کند و به آن، مفهوم ببخشد. «توماس هاردی» نویسنده انگلیسی می‌گوید: «هنگامی که ما به یک قالی نگاه می‌کنیم، اگر توجه ما فقط به یک رنگ باشد، طرح مشخصی را کشف می‌کنیم، با توجه به رنگ دیگر قالی، طرح دیگری از آن را کشف می‌کنیم، در زندگی روز مره هم، بیننده باید در میان امور متفرقه چیزهایی که خلیاتش او را وادار به دیدن می‌کند، در آن‌ها، طرح اصلی و مورد نظرش را ببیند و تنها به تشریح همان یک طرح بپردازد.» در واقع نویسنده باید حوادث مشخصی را برای شخصیت‌های مشخص برگزیند به صورتی که تفسیر مشخصی را نشان دهد و کمال دقت نویسنده در انتخاب وقایع باشد.

برای نوشتن فیلم نامه قاعده و قانون مشخصی وجود ندارد می‌توان گفت تنها با بررسی آثار بزرگان سینمای جهان، نویسندگان فیلم نامه، به معیارهای تقریبی دست پیدا کرده‌اند تا بتوانند بر اساس آن، فیلم نامه یا داستان موفقی را ثبت کنند. این کتاب راهنمایی است برای نویسندگان داستان، فیلم نامه و همچنین

نمایش نامه چون روش داستان پردازی در همه آنها یکی است و تنها قالب بیانشان، متفاوت است والا داستان، همان داستان است منتها قالب آن است که فرق می‌کند، قالب داستان، گاهی رمان یا داستان بلند، نُول یا داستان کوتاه، سناریو یا فیلم نامه، پی‌یس یا نمایش نامه است. روش فیلم نامه نویسی در این کتاب، نویسنده را راهنمایی می‌کند تا با استفاده از روش نوشتن داستان، اثر خودش را در بهترین صورت ممکن ارائه دهد و چه بسا خود او در این راه، صاحب سبک جدیدی در نویسندگی یا فیلم نامه یا نمایشنامه نویسی شود.

نمی‌توان گفت که در باره فیلم نامه یا داستان یا نمایش نامه نویسی، نویسنده باید تابع قواعد خشک و رسمی داستان پردازی شود. این را هم می‌دانیم که بسیاری از آثار مشهور، چه فیلم، چه داستان، چه نمایش نامه، از لحاظ تکنیک و فنون نویسندگی، نقص بسیار داشته‌اند، ولی نباید امتیازهای چشم گیر آنها را نادیده گرفت. باید امتیازهای یک فیلم نامه یا داستان یا نمایش نامه موفق را به هر ترتیبی که هست، کشف و خصوصیات برجسته آن را ردیابی کرد. که چه عواملی باعث شده تا این اثر، بهترین فیلم یا بهترین داستان یا نمایشنامه شده است لازم است تا ما بر اساس روش فیلم نامه نویسی که آموخته‌ایم، از فیلمی که دیده ایم، یک ارزیابی هوشمندانه کرده باشیم و این در صورتی امکان پذیر است که توانسته باشیم ویژگی‌های یک اثر موفق را بشناسیم و بتوانیم آن ویژگی‌ها را کشف کنیم و در مقایسه با روش داستان نویسی که قبلاً آموخته‌ایم، بدانیم که چرا آن فیلم یا داستان یا نمایش نامه، موفق شده است.

به همین منظور، این کتاب راه‌گشای نویسندگی و کشف استعداد نویسندگانی است که آنان ضمن رعایت قوانین نویسندگی کم‌کم خود، صاحب سبک خواهند شد برای نویسنده شدن باید گام به گام همراه مراحل راهنمایی نویسندگی در این کتاب پیش رفت تا خود، نویسنده‌ای توانا شد. مراحل نویسندگی

در این کتاب سنگ نشانی است تا نویسنده، در وادی نویسندگی راه مراحل نوشتن را گم نکند و بتواند داستانی موفق پدید آورد.

بنابراین، برای نوشتن یک داستان موفق‌گزیری نیست جز این که نویسندگی، طبق مراحل کتاب، گام به گام پیموده شود تا اثری مناسب و درخور شأن، پدید آید.

همان گونه که اشاره گردید این کتاب روش فیلم نامه نویسی را به ما می‌آموزد اما تنها فیلم نامه نویسی نیست بلکه کسی که بتواند یک فیلم نامه موفق بنویسد با استفاده از همین روش فیلم نامه نویسی، خواهد توانست یک داستان موفق و یا یک نمایش نامه موفق را هم در قالب خودش بنویسد. زیرا اصل، داستان است این، قالب آن است که فرق می‌کند.

بخش بندی و فصل بندی‌های کتاب، از روش کتاب «مراحل عملی نوشتن مقاله تحقیقی» استفاده شده است.

از آنجا که این کتاب یک کتاب کارگاهی فنی است، و اطلاعات فنی به تأکید نیاز دارد در تقسیم بندی بخش‌ها اهمیت، به کیفیت مطالب داده شده است لذا یک بخش ممکن است خیلی کوتاه حتی بدون فصل و یک بخش گسترده با فصل‌های متعدد باشد.

علت تکرار بعضی مطالب، که در هر تکرار، بر توضیح مطالب هم افزوده می‌شود، و به صورت متوالی نیابردن آنها، به دلیل تمرکز بیشتر با توجه به مطالبی که از قبل گفته شده، بیشتر مورد توجه خواننده قرار گیرد و به اهمیت آن پی برد. چیزی شبیه تبلیغات تجارتي که در بعضی فیلم‌های سینمایی در هر بیست و چهار فریم یک فریم از فیلم را به تبلیغات اختصاص می‌دهند. تأثیر این روش، از نظر روان شناسی در یادگیری بیشتر است.

مخاطبان این اثر، همه کسانی را شامل می‌شود که علاقه به نویسندگی دارند به همین دلیل همان طور که از نام کتاب برمی‌آید «روش آسان فیلم نامه نویسی»

است سعی شده بدور از تکلفات ادبی، با رعایت نکات دستوری و دوری از کاربرد اصطلاحات فنی فرنگی، مطالب در نهایت سادگی و نهایت روشنی بیان شود و زبانی بسیار ساده در آن، به کار رود حتی آن جا که در جمله‌ای به ضمیر نیاز بوده برای درک بهتر مفهوم ذهنی، از تکرار خود کلمه استفاده شده و هر جا کلمه‌ای مشکل به نظر می‌رسیده توضیح آن آورده شده تا همگان بتوانند به راحتی از راهنمایی‌های کتاب در راه نویسندگی بهره ببرند.

روش آموزش نویسندگی، در این کتاب، تلفیقی از روش فیلم نامه نویسی و روش داستان نویسی سنتی می‌باشد. به منظور کامل شدن اطلاعات نویسندگی توجه شما را به مطالعه کتاب‌های «چند نکته در فیلم نامه نویسی» و «روش آسان داستان نویسی و سرودن شعر» از انتشارات ضریح آفتاب، چاپ مشهد جلب می‌کنم.

عبدالصمد کازرانی

بهار ۱۳۹۷

بخش اول:

«ایده»

فصل اول: تعریف فیلم نامه و اقتباس از داستان

فصل دوم: ایده یا فکر اولیه

فهرست مطالب
فصلنامه علمی و پژوهشی

فصل اول:

تعریف فیلم نامه و اقتباس از داستان

- ۱-۱) تعریف فیلم نامه
- ۱-۲) نویسنده چه چیزهایی را باید در فیلم نامه بنویسد.
- ۱-۳) نویسنده چه چیزهایی را در فیلم نامه نمی نویسد.
- ۱-۴) اقتباس از داستان برای نوشتن فیلم نامه

تعریف فیلم نامه:

برای تعریف فیلم نامه بهترین تعریف، همان است که سید فیلد نویسنده آمریکایی از فیلم نامه دارد او می گوید: «فیلم نامه رمان نیست زیرا در رمان، ماجرا از چشم انداز ذهنی شخصیت می گذرد نمایش نامه هم نیست زیرا در نمایش، ماجرا در قالب کلمات شخصیت بیان می شود فیلم نامه داستانی است که: ۱- با تصویر ۲- در قالب گفتگو ۳- توضیح صحنه ۴- در بطن (درون) ساختار (ساختن ماجرا در الگوی فیلم نامه) دراماتیک (کشمکش) تعریف می شود. (با خلق کشمکش، شخصیت ها در درون الگوی فیلم نامه ساخته می شوند.)»

نویسنده چه چیزهایی را باید در فیلم نامه بنویسد؟

- ۱- داستان را خلق می کند. داستانی که دارای شروع، میان و پایان است.
- ۲- شخصیت ها را خلق می کند.
- ۳- در قسمت معرفی شخصیت ها، در اول فیلم نامه، آن ها را به طور کامل معرفی می کند.
- ۴- در ابتدای ورود به داستان فیلم، در قسمت توضیح صحنه، آن ها را به طور مختصر معرفی می کند.
- ۵- گفتگوها را می نویسد.
- ۶- در عنوان هر صحنه، نوع مکان (خانه، اتومبیل...)، موقعیت مکان (داخلی یا خارجی) و زمان را می نویسد.
- ۷- داستان کمدی است یا تراژدی یا جنایی یا تاریخی یا...

نویسنده چه چیزهایی را در فیلم نامه نمی نویسد؟

- ۱- نویسنده به کارگردان نمی گوید که جای دوربین کجاست فقط می گوید چه را ببینیم اما نمی گوید چگونه یا از چه زاویه ای آن را ببینیم.
- ۲- نویسنده به بازی گران نمی گوید که چگونه جملاتشان را ادا کنند. فقط

وقتی بازی‌گر را راهنمایی می‌کند که مفهوم جمله واضح نباشد.
۳- نویسنده جزئیات، اشیا و اشخاص غیر ضروری را در فیلم نامه
نمی‌آورد.

۴- نویسنده اطلاعاتی را مطرح نمی‌کند که قابل انتقال به مخاطب نیست
مثلاً حضور حیوانات وحشی در فیلم.

اقتباس از داستان، برای نوشتن فیلم نامه:

وقتی کتاب رمانی را به صورت فیلم نامه در می‌آورید فقط نیازمند
شخصیت اصلی، موقعیت و قسمتی از داستان هستید. نه همه داستان، شاید مجبور
شوید حوادث و رویدادهای نوین خلق کنید شخصیت‌های جدید اضافه کنید یا
بعضی شخصیت‌های رمان را حذف کنید شاید مجبور شوید کل ساختار کتاب
داستان را اصلاح کنید.

اقتباس کننده از داستان به مجسمه تراش می‌ماند، وقتی از «میکل آنژ»^۱
پرسیدند که چگونه توانستید چنین مجسمه‌ی فرشته‌ی زیبایی را از سنگ بتراشید؟
پاسخ داد فرشته در دل سنگ اسیر بود و من فقط چیزهایی را تراشیدم که فرشته نبود
نویسنده‌ی اقتباس کننده از داستان هم، چیزهایی را نمی‌نویسد که جزء داستان نبوده
است.

^۱ میکل آنژ: نقاش، مجسمه ساز، معمار و شاعر ایتالیایی (۱۵۶۴-۱۴۷۵) میلادی در کاپری، ناحیه توسکان متولد شد از
مجسمه‌های معروفش یکی مجسمه «عیسای جان سپرده و مریم» و دیگر مجسمه عظیم «موسی (ع)» است که این هردو
در شهر روم است. در موزه لوور (کشور فرانسه، پاریس) نیز از آثار او هست. از معماری‌هایش کتیبه جسیم و شگفت
آور کلیسای سن پیر در شهر روم را می‌توان نام برد. تصویر عظیم و وحشت آور روز محشر نیز آفریده قلم اوست.
میکل آنژ در هشتاد و نه سالگی جهان را بدرود گفت.

فصل دوم: ایده یا فکر اولیه

- ۲-۱) ایده یا فکر اولیه
- ۲-۲) صورت های فکر اولیه یا ایده
- ۲-۳) کدام ایده یا فکر اولیه را می توان به فیلم نامه تبدیل کرد
- ۲-۴) تکنیک نوشتن یک ایده
- ۲-۵) قسمت های مختلف ذهن
- ۲-۶) روش های شکار ایده

ایده یا فکر اولیه:

تعریف ایده یا فکر اولیه:

«ایده» کلمه یا عبارت یا جمله‌ای که در ذهن نویسنده جرقه زده‌است و نویسنده را وادار کرده تا درباره آن، داستان بنویسد. پس ایده را باید بتوان در یک کلمه یا یک عبارت یا یک جمله بیان کرد. مانند: خیانت، عاقبت هوس‌ران، حسود هرگز نیاسود. (موضوع سکانس را هم باید در یک کلمه یا یک عبارت یا یک جمله نوشت.) فکر اولیه مانند شیرینی شکر در استکان چای در سراسر داستان حس می‌شود و نباید هیچ کجا نویسنده آن را بیاورد و یا از زبان گفتگوی شخصیت‌ها هم ننویسد فقط در رفتار شخصیت‌ها حس شود. صداقت، فریب، جوان مردی، نتیجه صبر و... ایده یا فکر اولیه است. فکر اولیه عامل به حرکت در آوردن نویسنده برای نوشتن داستان است.

فکر اولیه، تم داستان یا نتیجه یا هسته است که به صورت غیر مستقیم در نتیجه روبرو شدن اشخاص و افکارشان ارایه می‌شود فکر اولیه همان پیام محوری یا درون مایه داستان است همان فکر خام است که موضوع داستان را با عناصر دیگر یعنی شخصیت‌ها و صحنه و... هماهنگ می‌کند. مثلاً فکر اولیه در فیلم «رهایی از زندان شائوشنگ» «امید» است. فکر اولیه در داستان «داش آکل» از صادق هدایت «جوان مردی و امانت داری» است.

صورت‌های فکر اولیه یا ایده:

- ۱- موضوع: مانند فوتبال، مواد مخدر، مسابقه اتومبیل رانی، طلاق، ازدواج و...
- ۲- شخصیت:

بنابراین یا ایده در باره موضوع محرک داستان است یا ایده در باره شخصیت، در فیلم «جدایی نادر از سیمین» از اصغر فرهادی شخصیت محرک داستان است و در فیلم «فروشنده» از اصغر فرهادی موضوع، محرک داستان می‌شود.